

UDADREAGERENDE PIGER

Af Dorthe Møller Andersen og Karen Lundtofte

Tegninger Bjørn Stahl Dienesen

Hvem er de piger, som vi jævnligt i løbet af de senere år har stiftet bekendtskab med gennem dagspressen, fordi de har lagt krop til en voldsom seksuel udnyttelse? En seksuel udnyttelse som oftest er foregået i miljøer, som har været domineret af unge mænd med anden etnisk baggrund.

”Luderen og perkeren”

”Beskidt når pigerne spreder ben”

”Danske piger be’r om sex”

Avisernes overskrifter fortæller om pigers handlinger i omgang med en mindre gruppe af indvandrerdrengene. Det er de drenge der udnytter en bestemt type pigers velvillighed og de drenge der ikke venter med sex til ægteskabet. Nogle piger har sex med en fyr, nogle med flere fyre. Pigerne føler sig mere værd, når de kan score de lækre fyre. Inderst inde er pigerne vel vidende om, at drengene bagefter ikke regner dem for noget. Det er nemlig samtidig de drenge, der klart giver udtryk for, at den pige de engang skal giftes med skal være ”ren”.

I gennem mange års erfaring som socialpædagoger i arbejdet med udsatte børn og unge på dag- og døgninstitutioner har vi erfaret, at en stor del af de piger, som færdes i grupper med indvandrerdrengene, er piger som har en udadrettet adfærd, og som er meget synlige i gadebilledet. De udviser ofte en grænseløs og uacceptabel adfærd i det offentlige rum ved at chikanere fremmede verbalt og fysisk. Det er piger, som folk med forargelse i blikket og en rysten på hovedet vender sig om efter på gaden.

Når vi omgås pigerne i hverdagen oplever vi, at de ikke indgår i egentlige venindeforhold, men at deres samvær er fyldt med magtkampe og konflikter. Vi oplever jævnligt, at de rager uklar over bitte små ting, ting så små, at det er umuligt for os som medarbejdere at få øje på, hvad det er der sker. Vi kan blot konstatere, at en relation kan brydes i løbet af ganske få sekunder. Deres forhold til kærester er ofte lige så problematiske. De forelsker sig ofte i fyre, som er lidt ældre end dem selv, og som de ser som magtfulde. I reglen er de kun første valg hos disse drenge i en ganske kort periode, hvorefter de bliver valgt fra til fordel for en anden. Når man spørger dem, hvorfor forholdet ikke kunne vare ved, vil et standardsvar være: "Det er også bare hende den fede luder".

Iagttagelse man tager i det daglige tænker man ofte: "Hvorfor gør de dog det så svært for sig selv? Hvorfor kan de ikke ind imellem bare vende ryggen til, og lade være med at rage uklar med alt og alle? Hvorfor kan de da ikke se, at de fyre de forelsker sig i blot udnytter dem?" Etc.

Når vi konfronterer pigerne med deres uhensigtsmæssige adfærd, er det karakteristisk, at de er naive og i besiddelse af meget ringe selvindsigt. De vil typisk forsvare sig med, at de da godt er klar over, at nogle af de drenge, som er med i kredsen, er nogle skidte fyre, men ham som de er sammen med p.t. er altid helt anderledes. Når vi siger til dem, at man ikke bliver accepteret hverken hos danske eller udenlandske drenge, hvis man ofte skifter kæreste, trækker de på skulderen med en bemærkning om, at vi intet aner om, hvad det vil sige at være ung i dag.

Vores erfaring er, at et flertal af pigerne kommer fra socialt dårligt stillede familier. De har ikke gennem deres opvækst fået den

nødvendige følelsesmæssige, intellektuelle og sociale støtte. De har en stor del af deres liv været blandt voksne, som ikke har værdsat dem og dybest set har syntes at pigerne var umulige og i vejen. Dette har haft en meget uhensigtsmæssig betydning i forhold til pigernes selvværd og selvopfattelse.

Et andet kendetegn hos pigerne er, at de kun i begrænset omfang i deres skoletid, har fulgt undervisningen i normale skoleklasser. Oftest har de gået i alternative undervisnings-tilbud. Ikke fordi de nødvendigvis har haft problemer rent fagligt, men fordi de har haft store sociale tilpasningsvanskeligheder. De er blevet smidt ud, fordi de ikke har opført sig ordentlig eller ikke er mødt op. Generelt set gælder det for disse piger, at de har store vanskeligheder ved at indgå i tætte personlige relationer. De kan ikke være i tætte venindeforhold, idet de ikke stoler på hinanden, og de opfatter hinanden som konkurrenter. Pigerne færdes oftest uden for det organiserede fritidsliv, idet de ganske enkelt ikke formår at følge de sociale spilleregler, som findes i en ungdoms- eller sportsklub. Hvis de er medlemmer, oplever de ofte at få karantæne grundet dårlig opførsel.

Når det lykkes at opnå en fortrolighed med nogle af disse hårdkogte piger, oplever vi, at de er meget ensomme og føler sig isolerede og kasseret. Mange af pigerne giver udtryk for, at forholdet til forældrene stadig er behæftet med længsel og forhåbninger. Dette til trods for gentagne omsorgssvigt og følelser iblandet sorg, vrede og afmagt. De higer efter accept og kærlighed, som de ikke oplever, at de har fået fra deres forældre.

Fra den dag de blev fjernet fra deres normale folkeskoleklasse, har pigerne oplevet sig selv som anderledes og i mange tilfælde som tabere. Når denne gruppe piger forsøger at udvikle personlige relationer, kan de sjældent få dem til at fungere, fordi de ikke har lært, hvordan man gør. Yderligere har de igennem deres barne- og ungdomsliv erfaret, at relationsdannelser helt er gået uden om dem, idet de ikke er blevet inviteret ind i fællesskaberne. Det er kendetegnende for dem, at de har utroligt svært ved at overskue og opnå forståelse af forskellige situationer. Ikke kun i forhold til relationer, men i forhold til hvad der foregår omkring dem generelt. Det hele forekommer dem kaotisk og menings-

løst, og de har store problemer med at finde den røde tråd i deres liv.

Når alt virker kaotisk, uoverskueligt og meningsløst, kommer de nemt til at opføre sig anderledes end andre unge. De kommer på tværs og havner ofte i en konflikt. Hvis denne gruppe af unge piger tilstrækkelig mange gange i løbet af opvæksten har fanget signaler om at være anderledes, og har fået fortalt, at deres adfærd er forkert, kan det være meget vanskeligt at få opbygget en positiv selvforståelse. Pigerne kommer i mange tilfælde til at opfatte sig selv som afvigere. De oplever en uholdbar tilstand, som de bliver nødt til at reagere på. Spørgsmålet for pigerne er, om det er alle de andre der er noget galt med, eller om det er dem selv. Om reaktionen på, at man ikke er god nok, skal gå ud over andre eller én selv. De udadreagerende unge piger har tydeligvis valgt at sige, at det er alle de andre der er noget galt med, og det er dem det skal gå ud over. Disse unge piger har erfaret, at der ikke længere kan rettes op på den negative selvforståelse, og dermed har de store vanskeligheder ved at udvikle sig. De føler sig handlingslammede og vælger derfor at vende ryggen til den verden, som ser så negativt på

dem, for at søge ind i fællesskaber, hvor de oplever at blive værdsat og opnår social anerkendelse.

I det moderne samfund, hvor der er sket en omfattende frisættelse af traditionerne, hvor familien og lokalsamfundet i mange tilfælde har mistet deres centrale betydning, er individet ikke på forhånd garanteret social anerkendelse fra sine omgivelser. I en artikel "Kulturel modernitet og ungdomskultur" af Henrik Kaare Nielsen i Tidsskriftet Børne- og Ungdomskultur nr. 39,1999 beskriver han begrebet social anerkendelse som noget man ikke opnår automatisk, men som man skal have gjort sig fortjent til. Det er meget afgørende for det enkelte individs sociale eksistens – og dermed også dets motivation for at være deltager i samfundet – at man opnår social anerkendelse.

Udover at være afhængig af andres mellemkomst for at få en selvforståelse er vi også afhængige af at få dannet et positivt billede af os selv, for at kunne holde os selv og omverdenen ud. Selvværd får man ved at handle og ved at kunne forhandle med andre, man skal her være i stand til at kunne tage stilling til andres reaktioner og dermed også sig selv. For at kunne blive til noget i egne

øjne skal man værdsættes og anerkendes af andre. Det handler altså ikke blot om at være til, men om at være af betydning.

At have et selvværd og føle sig socialt anerkendt er så væsentligt for mennesker, at vi i en stræben efter dette er parate til om nødvendigt at genforhandle og reorganisere såvel vores identitet som vores forhold til omgivelserne. Det kan ske ved, at vi ændrer vores adfærd så den tilfredsstillende forventninger, omverdenen stiller til os, eller at vi vælger at kalde det positivt, som andre kalder negativt. Det sidste kan kun ske, såfremt der findes nogen – en gruppe – man kan identificere sig med, som definerer sig i modsætning til omverdenens forventninger.

Gruppen af udadreagerende unge piger har tydeligvis valgt at definere sig i modsætning til omverdenen ved at søge ind i fællesskaber med andre marginaliserede unge, fortrinsvis unge mænd med anden etnisk baggrund og med sociale problemer. Det er typisk for denne gruppe af meget ressourcetsvage unge, at de færdes i fællesskaber som er bundet sammen af nederlags- og marginaliseringserfaringer. I disse grupper nægter man ganske enkelt at acceptere de præmisser for social anerkendelse, som er grundlæggende i det omgivende samfund, og insisterer i stedet på egne betingelser for anerkendelse. I gruppen virker den kriminelle adfærd som et alternativ til den normale adfærd. Her oplever de unge, at idealerne er klart definerede, og at der her findes klare, enkle regler for relationer mellem mennesker, klare autoritetsrelationer, klare relationer mellem kønnene, klare solidaritetsrelationer. De unge erfarer her, at idealerne er tydelige og nemme at forstå, og de oplever at

være i et fællesskab, som de umiddelbart kan overskue. I disse grupper er den negative reaktion fra omverdenen meget vigtig, og den skal være negativ ellers har man iscenesat sig galt. Det handler om, at verden skal tage afstand fra en – skal reagere imod. De unge tiltvinger sig anerkendelse ved at få omverdenen til at reagere negativt og til at frygte dem.

Hvorvidt de marginaliserede, udadreagerende piger er en ligeværdig del af de grupper, som er domineret af en lille gruppe indvandrerdrenge, og hvorvidt de opnår social anerkendelse fra denne gruppe, kan vi naturligvis ikke give noget entydigt svar på. Vi mener, pigerne ligger under for drengenes charme og magtfulde dominans. Pigerne ser det at have magt som ensbetydende med at være accepteret. De ønsker også accept, og håber at de i samvær med drengene får del i magten og dermed bliver accepteret. Men generelt set tror vi ikke, at der er tale om at pigerne opnår egentlig social anerkendelse. Pigerne forveksler det, at blive tålt og endda udnyttet, med at være anerkendt. Normerne for hvordan man opfører sig i gruppen, er helt på drengenes præmisser. Drengene respekterer ganske enkelt ikke disse hårdkogte piger og deres måde at agere på. Vores erfaring er, at drengene udnytter pigerne seksuelt, samt bruger dem til at gøre tjenester for sig, såsom at vidne falsk i retten og opbevare våben for sig. Så dybest set opnår pigerne ikke anerkendelse i denne gruppe, men de får få øjeblikke af opmærksomhed og omsorg. Når de så bliver vræget og valgt fra står de tilbage . . . atter ensomme og alene.

